

फञ्जि(ञ्जी) स्त्री गन्ज-इत् प्रथो वा डीप् । भाग्योम्
(वासनहाटि) राजनि० ।

फट् पुंस्त्री० स्फुट-विशये अच् प्रथो० । १ सपांणां फणायाम्
अमरः स्त्रियां टाप् । सा च २८० मेदि० श्रुतिवे पुं
लेशच० ।

फट् अयं स्फुट-किप् प्रथो० । योगे तन्त्रोक्ते २ अस्त्रनामके
मन्त्रभेदे च । २ अतुकरणशब्दे तस्य नम आदिवद् इव्यं
विशेषस्य त्यागार्थताऽपि । शान्तिशुभचालने, अर्घ्यपात्र-
चालने, अर्घ्यजलेन पूजापकरणाभ्युक्षणे, अन्तरीक्ष-
गविज्ञोत्थारणाय विकिरक्षेपणे, गन्धपुष्पाध्यां करणधने,
अथमर्षे पापपुरुषताडने, कराङ्गन्यासे, नैवेद्यप्रक्षेपे,
होमान्तेः क्रव्यादांशत्यागे, होमान्यावाहने, तदग्नि-
प्रोक्षणादौ च इत्याद्येषु कर्मसु अस्य प्रयोगः ज्ञाना-
तन्त्रेषु दर्शितः । [ख्यातायां भिक्षिकायां शब्दच० ।

फडिङ्गा स्त्री फडिति इङ्गते इङ्ग-अच् । (फडिङ्ग)
फण अनायासेनोत्पत्तौ भ्रा० पर० सक० सेट् फणति अफा-
णोत्-अफणोत् पफण । फणा० फेणत् पफणत् ।

फण गतो भ्रा० पर० सक० सेट् । फणति अफाणोत् अफणोत्
सिन् वा घटादि० अफि फाणयति फणयति फणादि० ।
फण पुंस्त्री० फण-अच् । द्रव्यकारे सङ्कोचविकाशयति सपे-
मक्षके अमरः ।

फण(णा)कर पुंफणः(णा) कर इव अस्य । सपे शब्दरत्ना० ।
फणादि न० “फणाश्च सप्रानाम्” पा० किति लिटि सेटि
खनि च परे एत्वाभ्यासलोपनिमित्ते घातुसप्रके तच्च
घातुपाठे उक्तं यथा “फण राज आज आस आस स्यम
स्त्रन” वि० कौ० आदौ डग्रः ।

फण(णा)धर पुंस्त्री० फण(णां) धरति छ-अच् । सपे
शब्दरत्ना० । स्त्रियां जातित्वात् डीप् । फण(णा)भृदा-
दयोऽप्यत्र ।

फणाभर पुंस्त्री० फणां विभर्ति भृ-अच् । सपे हारा०
स्त्रियां जातित्वात् डीप् । [सक्तः ।

फणिकार पुं देशभेदे स च देशः ८० सं० १४ अ० दक्षिणस्या-
फणिकेसर पुं फणिनामकः केसरः । नागकेसरे राजनि० ।
फणिखेल पुंस्त्री० फणिना खेलति खेल-अच् । (भा० ६)
खगे लिका० स्त्रियां डीप् ।

फणिक्रम न० फण्टाकारं चक्रम् । विवाहादौ शुभाशुभ-
सूचकनाडीगुटघापनार्थं चक्रभेदे उपयमशब्दे १२१४
पृ० दृश्यम् ।

फणिजा स्त्री फणिव जायते जन-ड । (फणिवनसा) हज्जे
नैवगट् प्र० । [गतावस्थां २ महासमझायाश्च राजनि० ।

फणिजिह्वा स्त्री फणिजिह्वा आकारेऽस्यस्य अच् । १ महा
फणिज्जक पुं फणिवचुञ्चति अणुत् प्रथो० । १ तुल्योभेदे
२ जन्वीरसामान्ये च अमरः ।

फणितल्पग पुं फणिरूपे तल्पे गच्छति तिष्ठति गम-ड ।
शेषशायिनि विष्णो शब्दार्थकत्वं ।

फणिन् पुं फणा अस्यस्य णि । दर्शिकरे सपेभेदे अमरः ।
अहिशब्दे ५८१ पृ० तद्धेदाः डग्र्याः । २ सपिणोनामकौ-
बधौ स्त्री राजनि० । शेषावतारे पतञ्जलसुनौ पुं स च
पाणिनीयभाष्यकारकः योगसूत्रकारकश्च तयोर्भेद ऐक्यं वा
फणिप्रिय पुं फणिनां प्राणप्रदत्वात् प्रियः । वायौ शब्दर-
सपांणां वायुभक्षकत्वेन वायोस्तत्प्रियत्वम् ।

फणिफेन न० फणिनां फेन इव । (अफिङ्) अहिफेने रत्नमा-
फणिभृज् पुं फणिनं भुङ्क्ते भुक्-किप् । पञ्चगाशने गच्छे
फणिमुख न० फणिन इव मुखमस्य । स्त्रिय साधनोपयोगिनि
वृत्तिकालोपणार्थं यन्त्रभेदे दृश्यम् ।

फणिवल्लो स्त्री फणिसदृशो दीर्घा, फणिबोकस्या वा वल्ली ।
नागवल्लीनाम् (पानजता) फणिलतादयोऽप्यत्र लेशच० ।
फणिहन्तौ स्त्री फणिने हन्ति हन-टच् डीप् । गन्धना-
कुल्याम् राजनि० । [इदुराजभावां राजनि० ।

फणिहृत् स्त्री फणिन हरति अपसारयति हृ-किप् । लु-
फणोन्द्र पुं हृत० । सपेक्षरे अन्ते २ वासुकौ च ।
फणोश्चर पुं हृत० । १ अन्ते २ वासुकौ शब्दरत्ना० ।

फणीश्चरचक्र न० नक्षत्रभेदे शनिस्थित्या सप्तद्वीपस्य शुभा-
शुभसूचकं चक्रभेदे चक्रशब्दे २८२० दृश्यम् ।

फण्ड पुं फण-गतौ ड तस्य नेत्वम् । जठरे उष्णादिकोषः ।
फण्टारिन् पुं फण्डिल्यक्तं करोति ङ-णिनि । खगमाले
शब्दच० ।

फण्ड न० फण्ड-अच् अस्य रः । फण्डके सरतः ।

फण्डवक न० पूगपाले हारा० । [शफरी फण्डरायते उड्डटः ।
फण्डर लि० स्फुर-अच् प्रथो० । अत्यन्तचले “गण्डवज्रभाष्येण
फण्डरोक न० स्फुर-ईकम् “फण्डरोकादयश्च” उष्णा० नि० ।
१ नवपल्लवे उज्ज्वल० । २ चमेटे पुं २ सङ्कलने न० मेदि० ।
४ पादुकायां स्त्री संपिण्डसारः ।

फण्ड गतो भ्रा० पर० सक० सेट् । फण्डति अफण्डति पफण्ड ।
“फण्ड्य” च पीवरी” यजु० १२।७ । वेददी० “फण्डतिः पूर-
णार्थः” ऋ० १०।१०।६।२ भा० दृश्यम् ।